

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 30.5.2012.
COM(2012) 324 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Portugāles 2012. gada valsts reformu programmu

un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Portugāles stabilitātes programmu 2012.–2016. gadam

{SWD(2012) 324 final}

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Portugāles 2012. gada valsts reformu programmu

un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Portugāles stabilitātes programmu 2012.–2016. gadam

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes 1997. gada 7. jūlija Regulu (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu[1] un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu[2],

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas[3],

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

apspriedusies ar Ekonomikas un finanšu komiteju,

tā kā:

(1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Eiropas Komisijas priekšlikumam aizsākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju „Eiropa 2020”, kam pamatā būtu ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārīkojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.

(2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādnēm (2010.–2014. g.), bet 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm[4], kas kopā veido „integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas savā ekonomikas un nodarbinātības politikā ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes.

---

1 OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.
2 COM(2012)324 *final*.
3 P7_TA(2012)0048 un P7_TA(2012)0047.
4 Padomes 2012. gada 26. aprīļa Lēmums 2012/238/ES.

(3) Padome 2011. gada 12. jūlijā pieņēma ieteikumu par Portugāles valsts reformu programmu 2011. gadam.

(4) Komisija 2011. gada 23. novembrī pieņēma otro Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot otro Eiropas *ex ante* un integrētas politikas koordinēšanas pusgadu, kas balstās uz stratēģiju „Eiropa 2020".

(5) Eiropadome 2012. gada 2. martā apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un izaugsmes veicināšanas pasākumus. Tā uzsvēra nepieciešamību turpināt diferencētu, izaugsmi veicinošu fiskālo konsolidāciju, atjaunot parastos aizdošanas nosacījumus ekonomikai, veicināt izaugsmi un konkurētspēju, mazināt bezdarbu un krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts administrāciju.

(6) Eiropadome 2012. gada 2. martā arī aicināja dalībvalstis, kas piedalās paktā „Euro plus", savlaicīgi iesniegt savas saistības, lai tās varētu iekļaut šo valstu stabilitātes un konverģences programmās un valstu reformu programmās.

(7) Portugāle 2012. gada 2. maijā iesniedza stabilitātes programmu 2012.–2016. gadam un 2012. gada 7. maijā – valsts reformu programmu.

(8) Padome 2011. gada 30. maijā pieņēma Īstenošanas lēmumu 2011/344/ES, lai Portugālei darītu pieejamu vidējā termiņa finanšu palīdzību trim gadiem no 2011. līdz 2014. gadam saskaņā ar Padomes 2010. gada 11. maija Regulu (ES) Nr. 407/2010, ar ko izveido Eiropas finanšu stabilizācijas mehānismu. Lēmumu papildinošajā Saprašanās memorandā, kas tika parakstīts tajā pašā dienā, un tā turpmākajos pielikumos ir izklāstīti ekonomikas politikas nosacījumi, uz kuru pamata tiek izmaksāta finanšu palīdzība.

(9) Portugāle ir guvusi panākumus vairākās jomās, tomēr nozīmīgi uzdevumi paliek. Fiskālo mērķu sasniegšana ir būtiska, ja valdība vēlas atgūt pilnīgu tirgus pieejamību programmas darbības laikā. Lai ierobežotu riskus, kas apdraud 2012. gada fiskālos mērķus, ir svarīgi ātri un apņēmīgi īstenot programmas strukturālos un fiskālos pasākumus. Tajā pašā laikā valdībai jākoncentrē uzmanība uz reformām, kas novērš Portugāles konkurētspējas problēmas. 2012. gada budžetā nav paredzēti „fiskālās devalvācijas" agrāki plāni. Tāpēc ir vēl jo svarīgāk ātri pieņemt papildu strukturālas reformas darba un produktu tirgū, lai samazinātu darbaspēka izmaksas, palielinātu elastību un samazinātu šķēršļus iekļūšanai tirgū. No valdības puses būs nepieciešama neatlaidība un apņēmība, lai pārvarētu spēcīgās likumīgās intereses, kas kavē reformas.

(10) Kopumā ekonomikas stabilizācijas programmas trešajā pārskatīšanā ir secināts, ka Portugāle joprojām īsteno Saprašanās memorandā izklāstītos nosacījumus. Jo īpaši fiskālā deficīta mērķis 2011. gadam (5,9 % no IKP) ir pārsniegts, pārvietojot valsts pārziņā banku pensiju fondus, kas veido 3½ procentus no IKP. Neraugoties uz šo vienreizējo pasākumu, strukturālā konsolidācija 2011. gadā bija liela un veidoja 3½ no IKP. Bankas līdz gada beigām izpildīs kapitāla prasības saskaņā ar programmu, bet 2012. gadā jāturpina uzlabot kapitāla pozīcijas atbilstīgi programmas prasībām un saistībā ar Eiropas Banku iestādes prasību nodrošināties pret valstu parādu ietekmi, īpašu uz vietas veicamu pārbaužu programmu un banku privāto pensiju plānu plānoto pārvietošanu.

(11) IKP samazināšanās 2011. gadā bija mazāk izteikta, nekā prognozēts, jo eksporta un patēriņa rādītāji bija labāki, nekā paredzēts. Tomēr 2011. gada ceturtajā ceturksnī un 2012. gada sākumā bija vājš iekšzemes pieprasījums, straujš bezdarba pieaugums un zems uzņēmumu uzticēšanās līmenis. Saskaņā ar Komisijas pavasara prognozi izredzes 2012. gadam ir pasliktinājušās, un tagad tiek prognozēts, ka IKP samazināsies par 3,3 procentiem, t. i., par trīs procentu punktiem vairāk nekā rudens prognozē. Ekonomikas izaugsme 2013. gadā arī būs mazāka, nekā sākotnēji paredzēts. Lai gan ārējā pielāgošanās līdz šim ir bijusi ārkārtīgi strauja, Portugāles eksportam iegūstot tirgus daļas ārpus ES un importam ievērojami samazinoties, tās noturība joprojām ir nedroša. Ņemot vērā lielo ārējo parādu, ko Portugāle ir uzkrājusi, ir nepieciešama ļoti būtiska papildu strukturāla rakstura pielāgošanās.

(12) Valsts budžeta deficīta mērķis 2012. gadā ir 4,5 % no IKP atbilstīgi ekonomikas stabilizācijas programmas prasībām un Padomes ieteikumiem, kas Portugālei sniegti saskaņā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. Vidēja termiņa fiskālās konsolidācijas plāni, kas norādīti stabilitātes programmā, arī atbilst ekonomikas stabilizācijas programmā noteiktajiem budžeta deficīta pamatmērķiem, un līdz 2013. gadam ir paredzēts sasniegt budžeta deficīta attiecību pret IKP 3 % apmērā no IKP. 2012. gada budžetā iekļauti konsolidācijas pasākumi vairāk nekā 5 % apmērā no IKP, kurus veido pastāvīgi strukturāli pasākumi. Divas trešdaļas pasākumu ir izdevumu daļā un ietver valsts sektora algu un pensiju ievērojamu samazinājumu, valsts darbā strādājošo skaita samazinājumu par 2 % (pilnslodzes ekvivalents) un valsts uzņēmumu racionalizāciju. Ieņēmumu daļā budžetā paredzēts nodokļu atbrīvojumu samazinājums, to preču un pakalpojumu skaita palielinājums, kuriem piemēro standarta PVN likmi, lielāki iedzīvotāju ienākuma un uzņēmumu ienākuma nodokļi, akcīzes nodokļu palielinājums un pastiprināti centieni apkarot izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un krāpšanu. Paredzams, ka budžeta deficīts papildus samazināsies līdz 1,8 % no IKP 2014. gadā un 1 % no IKP 2015. gadā. Galvenie riski, kas apdraud budžeta mērķu sasniegšanu, galvenokārt ir saistīti ar valsts uzņēmumu sektoru un vietējām un reģionālām pašvaldībām. Strukturālās bilances izteiksmē paredzams, ka 2011.-2012. gadā fiskālā strukturālā korekcija pārsniegs 7 procentu punktus no IKP. Vidējā termiņa mērķis panākt -0,5 % no IKP pienācīgi atspoguļo Stabilitātes un izaugsmes pakta prasības. Attiecībā uz valsts parādu paredzams, ka tas 2013. gadā sasniegs maksimumu 115,7 % apmērā no IKP un pēc tam pakāpeniski samazināsies.

(13) Ekonomikas stabilizācijas programmas panākumi ir ļoti atkarīgi no dažādu strukturālu reformu īstenošanas, kas novērsīs neelastību un trūkumus, kuri ir pamatā ekonomikas desmit gadus ilgušajai stagnācijai. Līdz šim ir gūti ievērojami panākumi. Tālejošā un vērienīgā reformu programma tiek īstenota darba tirgus, veselības aprūpes, mājokļu, tiesu varas, maksātnespējas un tiesiskā regulējuma, tostarp konkurences, jomās. Arī privatizācija līdz šim ir bijusi ārkārtīgi veiksmīga. Tīkla nozarēs panākumi bija diferencētāki. Jo īpaši enerģētikas nozarē jāīsteno visaptveroša stratēģija, lai likvidētu nozares pieaugošo parādu, novēršot pārmērīgas nomas maksas.

(14) Notiek struktūrfondu stratēģiska pārplānošana, pievēršot uzmanību jauniešu nodarbinātības un konkurētspējas (jo īpaši MVU) atbalstam. Jaunie pasākumi pastiprina darbības tādās jomās kā nodarbinātības „pase”, mācības un profesionālā kvalifikācija, finansējuma pieejamība maziem un vidējiem uzņēmumiem.

(15) Portugāle ir uzņēmusies vairākas saistības saskaņā ar paktu „Euro plus”. Saistības un 2011. gadā iesniegto saistību izpilde attiecas uz konkurētspējas, nodarbinātības līmeņa un valsts finanšu stabilitātes uzlabošanu, vienlaikus nostiprinot finansiālo stabilitāti. Šā novērtējuma rezultāti ir ņemti vērā ieteikumos,

IESAKA Portugālei laikposmā no 2012. līdz 2013. gadam rīkoties šādi.

Īstenot pasākumus, kā paredzēts Īstenošanas lēmumā 2011/344/ES un sīkāk norādīts 2011. gada 17. maija Saprašanās memorandā un tā turpmākajos pielikumos.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs